

Mattilsynets arbeid med dyrevelferd – rapport 1. og 2. tertial 2018

Mattilsynets funn på tilsyn

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Resultater av tilsyn med dyrevelferd 1. og 2. tertial 2018

Fra 1. januar til og med 31. august 2018 gjennomførte Mattilsynet tilsyn med dyrevelferden i 5617 dyrehold. Det ble oppdaget større og mindre brudd på regelverket i 41,3 % av disse dyreholdene. Mattilsynet prioriterer å føre tilsyn i dyrehold der det er størst risiko for at dyrene ikke har det bra.

Noen viktige funn fra 1. jan.-31. august 2018 var at

- Mattilsynet registrerte alvorlig vanskjøtsel av dyr i 44 dyrehold, som er 0,7 % av de dyreholdene Mattilsynet har vært på tilsyn i. Selv om hvert tilfelle er ett for mye, er tallet lavt sett opp mot det totale antallet dyrehold.
- Mattilsynet fikk 8820 bekymringsmeldinger om dyrevelferd fra publikum.

Hvilke virkemidler bruker Mattilsynet når dyrene ikke har det bra?

Når dyrene ikke blir tatt godt nok vare på, men uten at det er alvorlige brudd på regelverket, kan inspektørene i Mattilsynet veilede dyreholderen om å ta bedre vare på dyrene sine. Men som regel fatter Mattilsynet et vedtak og gir dyreeieren en frist til å bedre forholdene for dyrene.

Ved mer alvorlige lovbrudd kan Mattilsynet

- ta dyr i midlertidig forvaring
- gi tvangsmulkt til dyreeieren
- nekte personen å drive aktiviteter som har med dyr å gjøre
- ilegge overtredelsesgebyr
- anmelde dyreeieren til politiet

Hva viser tallene i rapporten?

Rapporten gjelder bare for tilsyn med dyrehold. Tilsyn med dyretransporter og slakterier er f.eks. ikke med i rapporten.

Tallene i rapporten viser ikke gjennomsnittet av hvordan dyrevelferden er i alle dyrehold i Norge. Rapporten gir et bilde av situasjonen i de dyreholdene Mattilsynet har valgt å føre tilsyn i. Vi fører mest tilsyn der det er størst risiko for at regelverket blir brutt.

Hvordan lese tallene i rapporten

Tallene i rapporten er basert på de data våre inspektører registrerer fra sine tilsyn

Inspektørene registrer funnene på tilsyn i vårt elektroniske saksbehandlingssystem. Rapporten gir oversikt over det som var registrert i systemet da vi tok ut data for første og andre tertial, i begynnelsen av september. Tilsyn, funn og tiltak som ikke er registrert når vi henter ut data, kommer ikke med i rapporten. Tabellene følger ikke utviklingen i et bestemt dyrehold over tid. For eksempel kan et vedtak om midlertidig forvaring av dyr være fattet i 3. tertial 2017, mens vedtaket om omplassering av de samme dyrene ble fattet i 1. tertial 2018. Disse to vedtakene vil da aldri vises i samme rapport, selv om de gjelder oppfølging av de samme dyrene/det samme dyreholdet.

Vår ambisjon er at registreringene skal være så korrekte som mulig, selv om de ikke gir et 100% korrekt bilde av alle forhold til enhver tid. Våre rapporter vil uansett vise status for de ulike typene dyrehold og utviklingen over tid.

Mattilsynet er på tilsynsbesøk i dyrehold med størst risiko for dårlig dyrevelferd

Dette betyr at vi besøker dyrehold med stor risiko for regelbrudd oftere enn dyrehold med liten risiko. Tallene i rapporten viser et bilde fra tilsynet med de dyreholdene vi har plukket ut. Resultatene av tilsynene er derfor representative for de mest risikoutsatte dyreholdene, men ikke for gjennomsnittet av alle dyrehold i Norge.

Vi vil unngå feiltolkning av tallene i rapporten

For en del av tallene i rapporten har vi tatt med en forklaring for å unngå feiltolkning av tallene.

Om andre typer rapporter fra Mattilsynet og sammenlignbarhet

Mattilsynet rapporterer også for eksempel til ESA/EU. For disse rapportene er det andre utvalgsriterier, noe som gjør at tallene i våre tertial- og årsrapporten ikke er direkte sammenlignbare med dem vi rapporterer til ESA/EU. Hvis man ønsker å se på tall over tid for å fange opp tendenser og endringer, må tallene man sammenligner, stamme fra samme type rapportering.

Antall dyrehold

Om innholdet i tabellene

Kolonnen «Andre dyrehold» omfatter blant annet:

Esel, lama, alpakka, viltoppdrett, dyrepensjonat, forsøksdyrstasjoner, fremvisninger av dyr og dyrebutikker.

Dyrehold med produksjonsdyr er registrert i Mattilsynets system

En dyreholder har plikt til å melde hold av produksjonsdyr til Mattilsynet for at de skal bli registrert i vårt system. Derfor er antallet dyrehold med produksjonsdyr i de ulike tabellene ganske presise tall.

Kjæledyr, hobbyfjørfe og en del hestehold er det ikke meldeplikt for til Mattilsynet

For disse dyrene inneholder rapporten kun tall for dyrehold som er registrert i vårt system fordi vi har ført tilsyn i dyreholdet eller hatt annen kontakt med dyreholderen.

- Kolonnen «Alle dyrehold» viser hvor mange dyrehold som er registrert i vårt system.
- Kolonnene med navn på dyreart viser antallet dyrehold for hver art.
- Når antallet tilsynsbesøk er større enn antallet dyrehold, betyr det at noen dyrehold har fått mer enn ett tilsynsbesøk.

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
71124	23969	139	139	7541	15766	597	19506	2646	15314	4736	620	7582

Hver dyreart eller gruppe av arter blir registrert i vårt system som ett dyrehold. Kolonnen «Alle dyrehold» omfatter dyrehold med én eller flere arter. Summen av hver kolonne vil derfor være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

Antall tilsyn

Antall dyrehold det er ført tilsyn i

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
6209	2349	20	17	451	695	25	1443	187	1577	511	7	211

Alle våre tilsyn med dyr har et element av dyrevelferd i seg, fordi vi alltid vil oppdage alvorlige dyrevelferdsproblemer selv om vi i utgangspunktet besøker dyreholdet av andre grunner.

Under følger oversikt over hvor mange av dyreholdene der dyrevelferd var formålet med tilsynet, enten alene eller sammen med andre formål.

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
5617	2055	19	16	419	582	24	1399	172	1506	498	7	99
90,5 %	87,5 %	95,0 %	94,1 %	92,9 %	83,7 %	96,0 %	97,0 %	92,0 %	95,5 %	97,5 %	100,0 %	46,9 %

Antall tilsynsbesøk i dyrehold totalt

Tallene for tilsynsbesøk vil ofte være større enn tallene for antall dyrehold det er ført tilsyn i. Dette skyldes at man har vært mer enn én gang på inspeksjon i noen dyrehold.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
2512	23	18	479	823	25	1663	206	1924	557	7	241

Tabellen under inneholder tilsynsbesøk der dyrevelferd var formålet. Tabellen viser hvor stor prosentandel dette var av alle tilsynsbesøkene i de ulike typene dyrehold.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
2129	22	16	443	682	24	1593	191	1799	540	7	101
84,8 %	95,7 %	88,9 %	92,5 %	82,9 %	96,0 %	95,8 %	92,7 %	93,5 %	96,9 %	100,0 %	41,9 %

Varslet og uvarslet tilsyn

Hva er et varslet tilsyn?

Ved et varslet tilsyn har dyreholderen fått beskjed om at Mattilsynet kommer på tilsyn. Formålet er å sikre at det er noen til stede i dyreholdet når inspektøren kommer. Varslingen kan skje fra flere dager til noen timer før tilsynet gjennomføres.

Hva er et uvarslet tilsyn?

Ved uvarslet tilsyn kommer inspektøren uanmeldt, fordi Mattilsynet vil inspisere uten at dyreholderen har kunnet forberede seg. Et tilsyn er uvarslet når dyreholderen er varslet mindre enn en halv time før vi ankommer dyreholdet.

Tabellen under viser prosentandelen som de uvarslede tilsynene utgjorde av alle tilsynene der kontroll med dyrevelferd var formålet.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
87,2 %	90,9 %	31,3 %	30,2 %	66,0 %	50,0 %	49,2 %	42,9 %	64,0 %	48,0 %	14,3 %	26,7 %

Resultater av tilsyn

På våre tilsyn ser vi etter om dyreholderne overholder kravene i regelverket. Inspektørene har en liste med kravpunkter som kontrolleres, og registrerer om hvert enkelt av dem er oppfylt eller ikke. Funnene oppgis med betegnelsene «ok», «ikke tilfredsstillende» eller «alvorlig vanskjøtsel av dyr». Dyreholderen får en tilsynsrapport der inspektøren beskriver nærmere hva som er undersøkt, og hvilke brudd på regelverket som er avdekket.

Antall saker der det ikke er funnet avvik fra dyrevelferdsregelverket

Antall saker der alle kravpunkter i tilsynet er angitt som «ok»

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
1345	14	10	302	305	10	783	100	767	320	1	49

Antall saker der det er funnet avvik fra regelverket

Antall saker der ett eller flere kravpunkt er angitt som "Ikke tilfredsstillende" eller «alvorlig vanskjøtsel»

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
731	8	6	133	353	14	756	86	946	212	6	38

Merk at tallene for «ikke tilfredsstillende» ikke sier noe om hvilke bestemmelser det er registrert brudd på, eller hvor alvorlig bruddene var.

Antall saker der det er registrert alvorlig vanskjøtsel av dyr

Forhold som kommer inn under denne kategorien, er tilfeller der dyr er døde eller må avlives på grunn av manglende fôring, vanntilgang og stell.

I første tertial 2018 registrerte vi saker med alvorlig vanskjøtsel i totalt 30 dyrehold. Sakene fordeler seg på ulike dyrearter som vist i tabellen under.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
19	0	0	0	2	0	12	0	13	5	0	0

Virkemiddelbruk

Mattilsynet har ulike virkemidler som vi bruker i oppfølgingen av dyreholdere som bryter regelverket. Vi deler virkemidlene inn i tre grupper; veiledning og påpeking av plikt til å etterleve regelverket, vedtak og politianmeldelse.

Antall saker der Mattilsynet har påpekt dyreholderens plikter

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
121	0	0	21	75	3	143	15	178	41	0	3

Antall saker der det er fattet vedtak om at dyreholderen må gjennomføre tiltak for å rette opp i forholdet

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
360	8	4	75	245	11	553	49	654	155	4	28

Hastevedtak

Tabellen under viser i hvor mange av sakene fra tabellen over hvor det ble fattet vedtak uten forhåndsvarsel når Mattilsynet har funnet forholdet så alvorlig at det var nødvendig å gjøre tiltak straks.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
87	6	0	14	55	3	139	15	135	63	0	5
24,2 %	75,0 %	0,0 %	18,7 %	22,4 %	27,3 %	25,1 %	30,6 %	20,6 %	40,6 %	0,0 %	17,9 %

Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om avlaving

Dyreholderen pålegges å avlive dyr innen en gitt frist.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
4	0	0	4	3	0	4	0	0	1	0	0

Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak og selv utført avlavingen

Dette kan for eksempel være saker der dyreholderen nekter å gjennomføre pålegg fra Mattilsynet om at dyr skal avlives. I slike tilfeller må Mattilsynet selv sørge for at dyrene avlives.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
21	0	0	0	4	0	4	1	1	0	0	0

Antall dyrehold der det er fattet vedtak om at dyreholderen må avvikle dyrehold

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
54	15	0	1	3	5	0	14	2	15	2	0	1

Fordi ett dyrehold kan bestå av flere arter, kan summen av hver kolonne være større enn tallet i kolonne for «Alle dyrehold».

Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om midlertidig forvaring av dyr

I disse sakene tar Mattilsynet ansvar for dyrene og sørger for at de tas vare på av andre fram til det er bestemt hva som skal skje med dyrene videre.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
108	0	0	0	10	0	1	1	2	1	0	0

Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om omplassering eller salg av dyr

Disse sakene er ofte oppfølging av vedtak om midlertidig forvaring. Hittil har Mattilsynet måttet avlive dyr som ikke kunne leveres tilbake, dersom eieren ikke ga samtykke til å omplassere eller selge dem. Fra 1. mai 2018 kan Mattilsynet selv bestemme om dyrene skal avlives, omplasseres eller selges.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tilbakeføring av dyr

Hvis Mattilsynet vurderer at det er forsvarlig å gi dyr som er tatt i midlertidig forvaring tilbake til dyreholderen, blir dette vedtatt.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
24	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0

Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om avliving av dyr i midlertidig forvaring

Hittil har Mattilsynet måttet avlive dyr som ikke kunne leveres tilbake, dersom eieren ikke ga samtykke til å omplassere eller selge dem. Fra 1. mai 2018 kan Mattilsynet selv bestemme om dyrene skal avlives, omplasseres eller selges.

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Antall dyrehold der Mattilsynet har fattet vedtak om overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr kan brukes hvis dyreholderen har brutt regelverket uaktsomt eller med vilje. Fordi ett dyrehold kan bestå av flere arter, kan summen av hver kolonne være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
41	8	0	0	2	2	0	3	0	24	3	0	0

Antall saker der Mattilsynet har fattet vedtak om tvangsmulkt

Mattilsynet kan bestemme at dyreholderen må betale en mulkt dersom et avvik ikke blir rettet innen en frist Mattilsynet gir. Dersom dyreholderen retter avviket, slipper han å betale mulkten.

Tabellen under viser antall saker med vedtak om løpende tvangsmulkt:

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
12	0	0	3	17	0	23	4	35	4	0	0

Tabellen under viser antall saker med vedtak om engangs tvangsmulkt:

Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Antall dyrehold der Mattilsynet har anmeldt dyreholderen til politiet

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
31	18	0	0	0	2	0	6	0	4	2	0	3

Vi minner om at fordi ett dyrehold kan bestå av flere arter, kan summen av hver kolonne være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

Antall dyrehold der Mattilsynet har fattet vedtak om forbud mot aktiviteter med dyr etter dyrevelferdsloven § 33

Alle dyrehold	Kjæledyr	Mink	Rev	Fjørfe	Hest	Kanin	Sau	Geit	Storfe	Svin	Tamrein	Andre dyrehold
56	26	0	0	4	2	0	12	2	13	1	0	13

Vi minner om at fordi ett dyrehold kan bestå av flere arter, kan summen av hver kolonne være større enn tallet i kolonnen for «Alle dyrehold».

Bekymringsmeldinger

Totalt mottok Mattilsynet 8820 bekymringsmeldinger om dyrevelferd fra januar- august2018.

Dette utgjør 70 % av alle bekymringsmeldinger Mattilsynet mottok fra publikum denne perioden.

Oppfølging av bekymringsmeldinger

		Andel
Under behandling / ny	982	11,13 %
Behandlet		
Sendt videre til inspeksjon	2665	30,22 %
Sendt videre til saksbehandling	400	4,54 %
Dublett		
Sak pågår allerede	1574	17,85 %
Avviste saker		
Finner ikke eier / virksomhet / mangelfulle opplysninger i meldingen	618	7,01 %
Gjelder ikke MTs forvaltningsområde	296	3,36 %
Saken er vurdert uten inspeksjon – ingen videre oppfølging nå	2285	25,91 %

